

TÄMÄ ON MINUN RUUMIINI

Herran Pyhä Ehtoollinen kirkon elämässä

Tämän vihkon ovat lahjoittaneet:

LUTHERAN HERITAGE FOUNDATION
36380 Garfield Road Suite 3
Clinton Township, MI 48035
USA

www.lhfmissions.org

SUOMEN LUTHER-SÄÄTIÖ
PL 127
00101 Helsinki

www.luthersaatio.com

Artikkelin on kirjoittanut prof. Hermann Sasse. Kirjoitus ‘Das heilige Abendmahl im Leben der Kirche’ on julkaistu alun perin lehdessä Tagungsbericht: Kirchliche Woche Nürnberg vom 1. bis 5. Januar 1939. Englanniksi käännettyinä ‘The Lord’s Supper in the Life of the Church’ se on ilmestynyt mm. kokoelmakirjassa Scripture and the Church: Selected Essays of Herman Sasse (1995).

Väliotsikot toimittajan.

Lyhentäen englannista kääntänyt Juhana Pohjola.

Kannen kuva on Lucas Granach vanhemman tekemä alttarimaalaus Wittenbergin Marian kirkosta vuodelta 1547.

Myllypaino, Leväsjoki 2001

Herran Pyhä Ehtoollinen kirkon elämässä

Se mikä pitää paikkansa kirkon todellisuudesta, pätee myös uskomme koko sisältöön. Pieni lapsikin voi asian ymmärtää ja kuitenkin yksikään aikuinen ei ole koskaan sitä perinpohjaisesti käsittänyt. Näinhän Martti Luther osuvasti asian ilmaisee: “Seitsenvuotias lapsikin tietää, Jumalalle kiitos, mitä kirkko on: sen muodostavat pyhät uskovaiset ja ‘ne karitsat, jotka kuulevat paimenensa äänen’.” Tästä huolimatta pisinkään kristityn elämä ei ole riittävän pitkä aika tämän tunnustuksen koko syvyyden käsittämiseen, vaikka se olisi niinkin uskoa syvälle luodannut elämä kuin Lutherilla. Kristikunta ymmärtää ehkä vasta katsoessaan taaksepäin vuosisataista historiaansa, mitä sen tunnustus oikein merkitsee: “Minä uskon yhden, pyhän ja yhteisen kirkon.”

Evankeliumi ja sakramentit kuuluvat yhteen

Puhuessamme Herran Pyhästä Ehtoollisesta käsittelemme myös kirkon jumalallista ihmettä. Kirkko ja Altтарin Sakramentti kuuluvat erityisellä tavalla yhteen. Luterilaisen tunnustuksemme mukaan kirkolla on kolme merkkiä, joista se tuntee: Evankeliumi, Pyhä kaste ja Herran Pyhä Ehtoollinen. Tarpeen vaatiessa kirkko voisi elää ilman kaikkea muuta paitsi näitä. Missä Kristuksen kirkko on, siellä myös nämä kolme välttämättä ovat. Evankeliumia täytyy julistaa. Ihmiset täytyy kastaa kolmiyhteisen Jumalan nimeen. Herran Ehtoollinen täytyy viettää. Nämä kolme armonvälinettä löytyvät vain kristillisestä kirkosta. Maailmassa on toki paljon erilaista uskonnollista sanomaa, joka puhuttelee ihmissydämiä ja nostattaa ihmisen henkeä, mutta on olemassa vain yksi evankeliumi. Evankeliumin sisältö on armollinen sanoma syntien anteeksiantamuksesta Kristuksen tähden! Jeesuksen Kristuksen kunnia ja hänen virkansa olemus maailman pelastajana on nimittäin juuri tämä. Syntien anteeksiantamus löytyy vain hänessä ja hänen tähtensä eikä mistään muualta maan päällä. “Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan. Kristuksen puolesta me siis olemme lähettiläisiä, ja Jumala kehoittaa meidän kauttamme. Me pyydämme Kristuksen puolesta; antakaa sovittaa itsenne Jumalan kanssa. Sen, joka ei synnistä tiennyt, hän meidän tähtemme teki synniksi, että me hänessä tulisimme Jumalan vanhurskaudeksi.” (2. Kor. 5:19-21)

Tämä on evankeliumi eikä mikään muu. Tätä evankeliumia julistaen kirkko kohtaa kaikki maailman kansat. Mutta pysähdy hetkeksi miettimään sitä, jos kirkko tulisi ainoastaan tämän sanoman kanssa ilman sakramentteja, niin kuin jotkut kristikunnan piirissä elävät yhteisöt tekevät, esim. kveekarit. Eikö se siis riitä, että kirkko kutsuu kansoja ja kansakuntia pelkästään evankeliumin sanalla? Vastaus on: Ei! Ilman sakramentteja evankeliumin julistuksen kutsu hukkuisi kaikkien

muiden uskonnollisten sanojen tulvaan ja se katoaisi kuin huuto tuuleen. Sen tähden sakramenttien tulee seurata ja olla evankeliumin julistuksen mukana. Näinhän Uusi testamenttikin todistaa, että helluntaina ensimmäistä apostolien julistusta seurasi välittömästi kaste. “Jotka nyt ottivat hänen sanansa vastaan, ne kastettiin, ja heitä lisääntyi sinä päivänä noin kolmetuhatta sielua.” (Apt. 2:41) Tällä tavoin seurakunta syntyy ja näin se maailmassa kasvaa. Jos lähetyskentillä julistettaisiin vain sanaa eikä kastettaisi ollenkaan, kristillisiä seurakuntia ei syntyisi. Sen sijaan muodostuisi yhteisöjä ja seuroja uuden maailmankatsomuksen levittämiseksi ja vahvistamiseksi. Jos taas kastetuista kristityistä koostuva seurakunta päättäisi lopettaa Herran Ehtoollisen vieton, pian se ei enää ymmärtäisi kasteenkaan merkitystä ja se muuttuisi uskonnolliseksi yhteisöksi, joka ei millään tavalla eroaisi muista inhimillisistä yhteisöistä.

Evankeliumi on tarkoitettu koko ihmiselle

Kuinka meidän on ymmärrettävä sakramenttien merkitys? Meidän nykyajan kristittyjen tulee uudestaan löytää se, mikä oli itsestään selvää Raamatun ajan ihmisille ja uskonpuhdistajille: Sekä meidän ruumiimme että sielumme kuuluvat Jumalalle. Kristus ei ole ainoastaan pelastanut sieluamme, mutta hän on Pelastaja, ‘joka on muuttava meidän alennustilamme ruumiin kirkkautensa kaltaiseksi sillä voimallaan, jolla hän myös voi tehdä kaikki itsellensä alamaisiksi.’ (Fil. 3:21)

Hän oli ‘voimallinen teossa ja sanassa’ (Luuk. 24:19). Näin Jeesukseen uskovat kuulijat todistivat hänestä. Jeesuksen tekemät ihmeet eivät ole, niin kuin meidän modernille järkeisuskollemme näyttää, enemmän tai vähemmän tarpeettomia tai kyseenalaisia hänen sanojansa valaisevia esimerkkejä, vaan ne olivat välttämätön ja oleellinen osa hänen pelastustyötään. “Sokeat saavat näkönsä ja rannat kävelevät, pitaaliset puhdistuvat ja kuurot kuulevat ja kuolleet herätetään ja köyhille julistetaan evankeliumia.” (Matt. 11:5) Tämä on Jumalan valtakunnan saapumisen aamusarastus. Jeesuksen tekemät ihmeet ovat aamutaivaan ensipunerrus, joka ilmoittaa auringon nousun täydessä kirkkaudessaan. Ihmeissä tulee jo nyt näkyväksi pelastus, joka tulee kerran loppuun saatetuksi silloin, kun kuolleet herätetään haudoista ja Jumala luo uudet taivaat ja maat. Kristillisen kirkon julistama Jumalan sana, mikäli se on puhdasta evankeliumin julistusta, ei ole muuta kuin Jeesuksen julistuksen jatkamista. Samoin Jeesuksen pelastava toiminta jatkuu kirkossa sakramenttien oikean toimittamisen kautta. Jokaisessa kastetoimituksessa ja jokaisessa Herran Ehtoollisen vietoissa Kristus tekee ihmeen, joka ennakoi sitä todel-

lisuutta, joka tulee meidän osaksemme – ‘ennen kuin sen täyttymys tapahtuu Jumalan valtakunnassa’. (Luuk. 22:16). Tämän tähden sananjulistus ja sakramenttien toimittaminen kuuluvat yhteen. Sakramentissa puolestaan sana ja ulkoinen merkki ovat erottamattomasti yhdistettyinä. Tässä merkityksessä Luther on Isossa katekismuksessa kirjoittanut kasteesta:

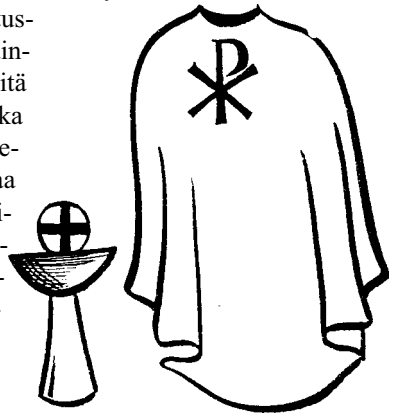
Juuri sen vuoksi kasteessa tehdään nämä kaksi: ruumis varellaan, koska se ei voi ottaa vastaan muuta kuin veden, ja samalla lausutaan sana, koska myös sielu saisi, mihin tarttua. Mutta koska vesi ja sana yhdessä ovat yksi kaste, niin täytyy myös ruumiin ja sielun yhdessä pelastua ja elää iankaikkisesti. Sielu pelastuu sanan tähden, johon se uskoo, ruumis taas siksi, että se on yhdistynyt sieluun ja ottaa kasteen vastaan sillä tavoin kuin ruumiille on mahdollista. Ruumiimme ja sielumme eivät sen vuoksi voi omistaa suurempaa aarretta. Sen vaikutuksesta me näet tulemme kokonaan pyhiksi ja autuaiksi. Tällaista ei muutoin ikinä voitaisi saavuttaa, ei minkäänlaisella elämänvaelluksella eikä millään teolla.

Nämä totuudet uskonpuhdistuksen isät tunsivat. Meidän on ne uudelleen opittava. Ehkä juuri tämän tähden, että olemme unohtaneet nämä Raamatun keskeiset totuudet, monenlaista väärää oppia on päässyt leviämään ihmisestä ruumiillisena olentona. Ei siis ainoastaan sielumme pelastu, vaan koko ruumiimme. Kuulumme Kristukselle, emme ainoastaan sielumme, vaan myös ruumiimme puolesta. “Vai ettekö tiedä, että teidän ruumiinne on Pyhän Hengen temppele, joka Henki teissä on ja jonka te olette saaneet Jumalalta ja ettette ole itsenne omat?” (1. Kor. 6:19) “Ettekö tiedä, että teidän ruumiinne ovat Kristuksen jäseniä?” (1. Kor. 6:15) Kristitty ei kuulu kirkkoon vain sielunsa puolesta vaan myös ruumiinsa. Kirkko ei ole vain ‘hengellinen’ yhteys, kuten filosofiset koulut, jotka ovat yhteisöjä tietynlaisen maailmankatsomuksen vahvistamiseksi, tai jokin uskonnollinen liikehdintä, vaan kirkko on hengellis-ruumiillinen yhteisö. Niinpä kirkko ei liitele jossain tavallisen ihmiselämän yläpuolella kuten esim. filosofien Platonin ja Hegelin koulukunnat, vaan se porautuu syvälle ihmisten ja kansojen todelliseen elämään. Jotta se voisi olla hengellis-ruumiillinen yhteisö eli sellainen, joka koskettaa ihmisen koko persoonaa ja käsittää sen, Kristus antoi kirkolleen sakramentit. Kasteen ja Ehtoollisen sakramentit eivät ole vertauskuvia eivätkä symboleja siitä, mitä Jumala tekee niissä ja niiden kautta meille. Ne eivät ole myöskään havaintoesimerkkejä evankeliumista, Kristuksen näkyvästä sanasta ja hänen lupauksensa varmuudesta. Sakramentit ovat Jumalan erityisiä välineitä, joissa hänen sanansa käyttää maallisia aineita antaakseen meidän koko persoonallemme, sielullemme ja ruumiillemme pelastuksen lahjan. Nämä sakramentit ovat pakostakin täysin käsittämättömiä maailmalle. Ne ovat yhtä käsittämättömiä kuin kirkko, jonka olennaisia tunto-merkkejä ne ovat. Ne ovat yhtä käsittämättömiä kuin Jeesus Kristus ja hänen tekemänsä ihmeet, joista Raamattu meille kertoo. Mutta me, jotka uskomme Kristukseen, emme voi kyllin halukkaasti pyrkiä uskon kautta ymmärtämään niitä.

Ehkä voimme sanoa, että sakramenttien oikea ymmärtäminen on elämän ja kuoleman kysymys kirkollemme tavalla, jota monet evankeliset kristityt eivät nykyään ymmärrä.

Ehtoollisen salaisuus kirkon elämässä

Herran Ehtoollisen salaisuus tulee meille selväksi, kun kysymme, mitä se merkitsee kirkon elämälle. Lukiessamme Uutta testamenttia huomaamme, että sen kirjoittajat puhuvat Ehtoollisesta erikseen ja sellaisenaan vain harvoin, mutta kaikkien historiallisten kertomusten ja apostolien kirjeiden taustalla se on kyllä läsnä. Apostolien teot esimerkiksi todistaa kuinka erinomaisen tärkeässä asemassa 'leivän murtaminen' oli alkukirkossa. Lukijalle ei kuitenkaan kerrota, mistä Ehtoollisen vietto oikein koostui ja kuinka se toimitettiin. Kristitylle lukijalle se oli nimittäin tuttua eikä ulkopuolisten tarvinnutkaan sitä tietää. Jollei Paavali olisi ollut pakotettu Korintin seurakunnan riitojen ja väärinkäytösten takia puuttumaan asiaan, meillä ei olisi mitään todistusaineistoa, vietettiinkö Ehtoollista ylipäänsä tai kuinka se toimitettiin Paavalin seurakunnissa ja mitä apostoli siitä opetti. Luukkaan evankeliumi, joka on tätä myöhäisempi teksti, ja joka Apostolien tekojen lailla oli suunnattu pakanalukijoille, viittaa hyvin lyhyesti Ehtoollisen asetussanoihin viimeisen aterian yhteydessä. Johanneksen evankeliumissa Ehtoollisen asettaminen puuttuu kokonaisuudessaan, vaikka siinä muuten käsitellään Jeesuksen viimeisiä tunteja hyvinkin yksityiskohdaisesti.

Alkukirkossa Ehtoollisen sakramentti katsottiin olevan mysteeri, salaisuus, jota ei saanut mainostaa maailmalle. Ehtoollisen asetussanoja, toimituksen kaavaa, ehtoollisliturgian osia (monet niistä ovat kylläkin säilyneet Uudessa testamentissa esim. 1. Korinttilaiskirjeen lopussa) ei kerrottu ei-kristityille. Miksi ei? Yksi syy oli se, että ne olisi ymmärretty väärin. Sillä kaikki mitä ehtoollisesta vuoti yleiseen tietoon ymmärrettiin aina väärin. "Totisesti, totisesti minä sanon teille: ellette syö Ihmisen Pojan lihaa ja juo hänen vertansa, ei teillä ole elämää itsessänne. Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, sillä on iankaikkinen elämä, ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä." (Joh. 6:52-53) Onko edes yllättävää, että kun pakanat saivat jotain kautta kuulla tällaisia sanoja, ne konkretisoituivat sellaisiksi juoruiksi, että kristityt salaisissa kokouksissaan lukittujen ovien takana söivät ihmislihaa ja joivat ihmisverta. Tällä yksioikoisella todistuksella oli suuri merkitys vainojen aikana kristittyjä

vastaan käydyissä oikeudenkäynneissä. Tämä ei ole vähäpätöinen tosiasia, vaan juuri todistaa siitä, kuinka todella realistisesti alkukirkko ymmärsi Herran Ehtoollisen. Kuinka ihmiset olisivat voineet pahentua kristittyjen viettämään ehtoolliseen juuri siinä maailmassa, jossa kaikenlaiset uhriateriat ja yhteysjuhlat olivat yleisiä, jos se olisi ymmärretty vain muistoateriaksi ja yksinomaan hengelliseksi yhteydeksi? Mutta kuinka kirkko olisi voinut selittää Ehtoollisen merkityksen ihmisille, jotka eivät uskoneet Jeesukseen Kristukseen? Kristillinen seurakunta ymmärsi, mitä Ehtoollisen sakramentti merkitsi, koska se uskoi lihaan tulleeseen Jumalan Poikaan. Kirkko käsitti Ehtoollisen merkityksen, koska se ymmärsi Jeesuksen kuoleman Jumalan uhrilampaan kuolemaksi, joka ottaa pois maailman synnin, ja koska se ymmärsi, että Kristus oli ruumiillisesti noussut ylös kuolleista ensimmäisenä kuoloon nukkuneiden joukosta ja korotettu Isän oikealle puolelle, jossa hän on osallinen Jumalan läsnäolosta kaikkialla ja Jumalan kaikkivaltiuudesta. Ja vihdoinkin myös sen tähden kirkko ymmärsi Ehtoollisen salaisuuden, koska se tiesi, että Kristuksen kunnia on vielä kätkeytyä, mutta kerran kaikki ihmiset tulevat näkemään sen, kun hän tulee kirkkaudessaan takaisin. Onhan niin, että vain tältä pohjalta ja näillä teologisilla edellytyksillä on mahdollista ymmärtää Herran Pyhä Ehtoollinen.

Kristus läsnäolevana seurakunnassa

Niin ensimmäinen seurakunta kuin oikea kristillinen kirkkokin on kaikkina aikoina tiennyt, että Jeesus sinä yönä jona hänet kavallettiin ei ainoastaan pitänyt vaikuttavat jäähyväisjuhlat opetuslastensa kanssa ja käskenyt sitten heitä viettämään tätä ateriaa hänen muistoksensa. Se on myös aina ymmärtänyt, että ehtoollinen ennakoii sitä ateriaa, jonka Jeesus kerran on viettävä pelastettujen kanssa Jumalan valtakunnassa. Nämä molemmat näkökohdat, menneen muisteleminen ja tulevan ennakoiminen kuuluvat oleellisesti Herran Ehtoolliseen. Mutta Ehtoollisen olemus ei kuitenkaan tyhjenny näihin näkökohtiin. Uuden testamentin seurakunnan mukaan Ehtoollisen olemus ei ole muistamisessa eikä toivossa. Herran Ehtoollisen Herra ei ole ainoastaan hän, jonka kanssa hänen opetuslapsensa kerran söivät ja joivat tai jonka pöydässä me kerran tulemme syömään. Hän on nyt läsnäoleva pyhitetyissä ehtoollisaineissa! Asettamalla Ehtoollisen hän antoi seurakunnalle jotain sellaista, mikä kuroo umpeen ja silloittaa vuosisatojen ja tuhansien etäisyydet sekä hänen maallisen vaelluksensa päivät että hänen takaisin tulonsa päivän kunniaa.

Tule Herra Jeesus!

Jokainen tarkkaavainen Raamatun lukija voi huomata, mikä syvä ikävä ja suru ensimmäisen sukupolven kristityille oli, että Jeesuksen paluu tuntui viivästyvän.

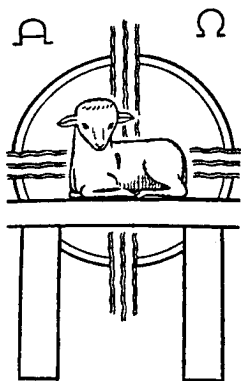
“Missä on lupaus hänen tulemuksensa? Sillä onhan siitä asti, kuin isät nukkui-
vat pois, kaikki pysynyt, niinkuin se on ollut luomakunnan alusta.” (2. Piet. 3:4)
Tätä ihmiset kysyvät. Meidän on nähtävä kysymyksen vakavuus, sillä onhan sitä
kirkolta kysytty jo 2000 vuoden ajan. Missä muualla tässä maailmassa on sellai-
nen toivo, joka säilyy järkähtämättömänä ja muuttumattomana, vaikka vuosisadat
virtaavat eikä toivo ole toteutunut näkyvällä tavalla? Vielä kahdenkymmenenkin
vuosisadan jälkeen kirkko rukoilee samalla tavalla kuin jo Paavalinkin ajan eh-
toollisliturgiassa rukoiltiin ja johon rukoukseen Uusi testamentti loppuu: “Tule,
Herra Jeesus” *Maranatha*. Kuinka kirkko on voinut rukoilla näin väsymättä kuo-
liaaksi, rukoilla ‘lakkaamatta’ kirjaimellisesti. Tämä oli mahdollista vain siksi,
että rukous sai täyttymyksensä aina Herran Ehtoollista vietettäessä. Jokaisessa
Herran Ehtoollisessa, joka toimitetaan Jeesuksen asetuksen mukaisesti, Kristus
itse on todellisesti läsnä. Siksi me laulamme liturgiassa (Benedictus) “Siunattu
olkoon hän, joka tulee Herran nimeen.” Tämän tähden jo ensimmäisen vuosisadan
ehtoollisliturgiassa kristityt lauloivat Pyhä-hymnin (Pyhä, Pyhä, Pyhä on Herra)
osana taivaallista jumalanpalvelusta, jossa enkeliolennot eli kerubit ovat läsnä pro-
feetta Jesajan kuvauksen mukaisesti (Jes. 6). Voimme lukea vuonna 96 jkr. Roomas-
ta Korinttiin kirjoitetusta kirjeestä seuraavasti: “Huomatkaamme, kuinka hänen
enkeliensä koko joukko palvelee häntä hänen edessään seisten. Raamattuhan sa-
noo: ‘Kymmenen tuhatta kertaa kymmenen tuhatta seisoi hänen edessään ja tuhan-
nen tuhatta palveli häntä, ja he huusivat: Pyhä, Pyhä, Pyhä Herra Sebaot, koko
luomakunta on täynnä hänen kunniaansa.’ Samoin kerääntykäämme mekin yksimie-
lisiin hengessä samaan paikkaan ja huutakaamme kuin yhdestä suusta hartaasti hänen
puoleensa...” (1.Kleemensin kirje Korinttolaisille 34:5-7; Apostoliset isät, STKJ 1975)
Tässä on sama ajatus, jonka löydämme jo Johanneksen ilmestyksestä (Ilm. 4:10,
5:8-14). Jokaisessa jumalanpalveluksessa, mikä siihen aikaan aina merkitsi ehtool-
lisjumalanpalvelusta, seurakunnan jumalanpalveluspaikka avautuu siten, että tai-
vas ja maa tulevat yhdeksi. Tätä todellisuutta kuvaa vanha ehtoollisrukous: “Sinun
ateriasi olkoon taivaani, kunnes astun taivaaseen”. Kuten Herran Ehtoollinen kuroo
umpeen hyvin erilaiset ajat, tämän maailman ja Jumalan valtakunnan, samoin tämä
sakramentti silloittaa taivaan ja maan välillä olevan kuilun.

Tämä on minun ruumiini

Ehtoollinen on *cibus viatorum*, matkamiehen ravinto. Se on sellaisen matkamie-
hen eväs, jolla ei ole pysyväistä kaupunkia täällä, vaan joka etsii tulevaista kau-
punkia. Kuten Israelin kansa sai mannaa erämaassa ja vettä kalliosta, samoin Uuden
testamentin Jumalan kansa pyhiinvaelluksellaan tämän maailman Egyptistä kohti
luvattua maata löytää lohduttomassa erämaassa Herran pöydän katettuna ja eteen-
sä asetettuna. Näin se voi jatkaa matkaa ‘sen ruuan voimilla’ profeetta Elian
tavoin. Hän on todella taivaallinen ruoka, leipä taivaasta, kuten Raamattu nimittää

manaa (Ps. 78:24; 105:40). Hän itse on Herran Ehtoollisen ruoka (Joh. 6) eikä vain kuvainnollisella tavalla. Jos taivas on siellä, ‘jossa Kristus on, istuen Jumalan oikealla puolella,’ (Kol.3:1) niin silloin Herran Ehtoollinen todella on taivas maan päällä. Sillä Jeesuksen Kristuksen läsnäolo on varmasti erilaista läsnäoloa kuin se, jolloin hän on läsnä siellä missä kaksi tai kolme on koolla hänen nimessänsä.

Kristuksen todellisen läsnäolon salaisuuden Ehtoollisessa kirkko on aivan alusta saakka ymmärtänyt perustuvan sanoihin, jotka Herra lausui leivän ja viinin ylitse: “Tämä on minun ruumiini... tämä on liiton veri”. Herran Ehtoollisen olemus ei tule ilmi käskystä toistaa juhla ‘Tehkää tämä minun muistokseni’ eikä liioin lupauksesta: ‘... ennen kuin Jumalan valtakunta tulee’, vaan Herran ruumista ja verta koskevista sanoista. Ne eivät ole vertauskuvallisia sanoja. Jos ne olisivat sellaisia, Jeesus olisi joko itse selittänyt ne tai niiden olisi täytyntyt itse selittää merkitys niin selvästi, ettei mitään riidan tai epäselvyyden mahdollisuutta olisi jäänyt. Yritykset selittää Ehtoollisen asetussanat vertauskuvallisesti tai Ehtoollisen asettaminen vertauskuvallisena toimintana, samanlaisena kuin Raamatussa kerrottujen profeettojen symboliset toimenpiteet, ovat kuitenkin aina johtaneet keskenään ristiriitaisiin

tulkintoihin. Jollemme kuvittele Jeesuksen tässä yhteydessä halunneen puhua hämärin arvoituksin – kukaan ei voi sanoa hänen niin halunneen, ei ainakaan tuona hetkenä - tällöin sanojen kirjaimellinen ymmärtäminen on ainoa jäljelle jäävä vaihtoehto. Siinä tapauksessa kaikki onkin hyvin selvää. Hän, joka on Jumalan iankaikkinen Poika, meidän tähtemme tullut lihaan ja vereen, täynnä myötätuntoa oleva Ylimmäinen pappi, joka on samanaikaisesti Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin, pyhittää (Joh. 17:19) itsensä uhriksi maailman syntien puolesta. Hän syö opetuslastensa kanssa pääsiäislampaan ja on itse tuo pääsiäislammas. Tällä tavoin Jeesus ymmärsi kuolemansa. Hän, joka on ‘pappi iankaikkisesti’ (Hebr. 7:17) ja samanaikaisesti teurastettu Karitsa hamasta maailman perustamisesta (Ilm. 13:8), uhraa itsensä kertakaikkisena, iankaikkisena, ja riittävänä uhrina.

Samoin kuin Israelin kansa Egyptistä lunastuksensa yhteydessä söi pääsiäislampaan ja aina uudestaan syö sen tämän Jumalan ihmeellisen teon muistoksi, samoin kaksitoista opetuslasta uuden liiton pääsiäisateriaalla uuden Israelin (Luuk. 22:30) ja kristillisen kirkon edustajina viettävät tämän juhlan aina uudestaan lakaamatta ‘minun muistokseni’. Niin kuin Israelin kansa söi pääsiäislampaan, samoin opetuslapset ja samoin kirkko syö Ristiinnaulitun ruumiin. Pääsiäislammashan täytyy syödä. Jokainen, joka pahentuu tähän, loukkaantuu myös Jeesuksen ristinkuolemaan. Niin kuin meidän järjellemme käsittämätön ihana totuus on, että meidät on lunastettu ‘Kristuksen kalliilla verellä, niin kuin virheettömän ja tahrat-

toman karitsan, hänen joka tosin oli edeltä tiedetty jo ennen maailman perustamista, mutta vasta viimeisinä aikoina on ilmoitettu teitä varten' (1. Piet. 1:19), samoin se on käsittämätön ihme, että Herran Pyhällä Ehtoollisella vastaanotamme meidän edestämme ristillä uhratun Jumalan Pojan ja ylösnousemuksen kautta kirkastetun ruumiin. Tämä on Pyhän Raamatun opetus. Tämä oppi edellyttää sellaista luomista ja lunastuskäsitystä, joka koskee koko ihmistä, ruumista ja sielua. Samoin sen edellytyksenä on, että Vapahtajan täytyi ottaa ihmisluonto kokonaisuudessaan ja saattaa päätökseen pelastustyönsä uhraamalla ruumiinsa ja verensä. Lunastetut kuuluvat hänelle sekä ruumiin että sielun puolesta ja ovat seurakunnan jäseniä. Heidät on 'kastettu yhdeksi ruumiiksi' (1. Kor. 12:13) ja he ovat osallisia yhdestä siunatusta leivästä ja maljasta, Kristuksen ruumiista ja verestä (1. Kor. 10:16). Siten he ovat jäseniä Kristus-ruumissa.

Ehtoollinen jumalanpalveluksen keskuksena

Kun ymmärrämme Herran Ehtoollisen aseman edellä kuvatulla tavalla Uuden testamentin mukaisessa seurakuntaelämässä, se saa sille kuuluvan paikan jumalanpalveluksen keskuksena. Se itse asiassa on todellinen jumalanpalvelus. Alkuseurakunnan olisi ollut täysin mahdotonta käsittää Herran päivää ilman Herran Ehtoollista. Myös luterilaiselle kirkolle aina vielä 1600-luvulla olisi ollut hyvin vaikeata viettää sunnuntaita ilman Herran Ehtoollista. Herran Ehtoollisesta liturgia on syntynyt. Vanha ja kaunis Ehtoollisesta käytetty nimitys Eukaristia (kiitosrukous) yhä muistuttaa meitä siitä, että kirkon suuri kiitosrukous ja ylistys on jatkumoa sille rukoukselle, jonka Jeesus rukoili taivaalliselle Isälleen, 'kun hän otti leivän, kiitti ja mursi'. Ei myöskään ole sattuma, että juuri sinä aikana, jolloin syntyivät suuret ylistys- ja kiitosvirret, Ehtoollisen viettämistä kirkossa pidettiin suurella arvossa. Emme tämän kirjoituksen rajoissa voi käsitellä, miten paljon Ehtoollisella on vaikutuksia kirkon elämän eri osa-alueisiin. Alunperinhän Ehtoolliseen liittyy ja siitä suoraan nousee kirkon diakoniatyö, olennaisrakenne ja halintokin. Jos ymmärrämme kirkon syvimmäksi olemukseksi sen, että se on Kristuksen ruumis, silloin tämä käy meille ymmärrettäväksi. Herran Pyhän Ehtoollisen vietossa kirkko kaikkina aikoina on tullut ymmärtämään todellisen luonteensa.

Ehtoollinen on evankeliumia

Kirkon historiassa kukaan teologi ei ole ymmärtänyt Ehtoollisen ja kirkon elämän yhteyttä niin syvällisesti kuin Martti Luther. On yleisesti tunnettua, että hän suhtautui Alttarin sakramenttiin hyvin vakavasti. Lutherin Ehtoolliseen liittyvä suunnaton vakavuus ja hartaus on usein nähty äärimmäisenä tiukkuutena, jota nykyään ei edes luterilaisissa kirkoissa ymmärretä. Tämä tiukkuus kuitenkin selittyy sillä, miten syvällisesti Luther ymmärsi evankeliumin ja Ehtoollisen yhteyden. Ilman

evankeliumia ei ole Herran Ehtoollista. Vaikka kirkko muuttaisi ja vääristelisi evankeliumin, niin kuin pitkälti tapahtunut roomalaiskatolisuudessa, silti evankeliumin jäänteet ovat säilyneet siellä Ehtoollisen asetussanoissa: ‘annettu ja vuodatettu syntiesi anteeksiantamiseksi’. Ilman Herran Ehtoollista ei ole evankeliumia. Jos kirkko torjuu Ehtoollisen tai antaa sen vieton rappeutua, kuten protestantisissa kirkoissa on pitkälti käynyt, saarnakin kalpenee ihmistekoisten teorioiden julistamiseksi ja evankeliumi Jumalan Karitsasta, joka pois ottaa maailman synnit, kuolee. Tämä siis selittää Lutherin valtaisan ‘kahden rintaman’ kamppailun. Yhtäältä hän puolusti Alttarin sakramentin puhtautta väärentynyttä Rooman messuuhrikäytäntöä vastaan, ja toisaalta hän taisteli sen säilyttämisen puolesta protestantteja vastaan, jotka eivät ainoastaan hylänneet Rooman väärinkäytökset, vaan myös raamatullisen opin Kristuksen ruumiin ja veren todellisesta läsnäolosta siunatussa leivässä ja viinissä.

Lutherin ymmärtämän erottamattoman yhteyden evankeliumin ja Herran Ehtoollisen välillä uskonpuhdistusajan luterilaiset Tunnustuskirjatkin tunnustavat raamatulliseksi opiksi. Tämä selittää sen itsepintaisen uskollisuuden, jolla luterilainen kirkko vanhastaan suhtautui Ehtoolliseen. Tuskin koskaan Herran Ehtoollista on vietetty yhtä suurella uskon luottamuksella ja tuskin koskaan sillä on ollut niin suurta merkitystä ihmisille kuin 1500 – 1600-luvun ajan luterilaisissa kirkoissa. Samalla voidaan varmasti oikeutetusti sanoa, ettei saarna, jota on pidetty evankelisen jumalanpalveluksen keskuksena, jäänyt mitenkään varjoon. Nuo vuosisadat olivat evankelisen saarnan suurta aikaa. Vasta 1700-luvulta lähtien alkoi Saksassa prosessi, jota voidaan tuskin tilastojen valossa kuvata muulla tavoin kuin Ehtoollisen sakramentin kuoleminen. Mitäköhän Luther tuumailisi tästä kehityksestä? Hän antaisi todennäköisesti jyrkemmän tuomion siitä, kuin mitä hän antoi Rooman kirkon messuuhrikäytännöstä: Ilman Ehtoollisen sakramenttia kirkon täytyy kuolla. Tarvitaan rohkeutta nähdä ja tunnustaa, että olemme kaikki loitonneet evankeliumista ja sen puhtaasta opista. Tämän tunnustaminen tuntuu kipeältä, mutta vain oman syyllisyyden tunnustamisen kautta uudistus on mahdollista. Niin yksittäiselle kristitylle kuin kirkollekaan ei ole muuta tietä pelastukseen kuin parannuksen tie. Mutta kun matkaamme tätä tietä uskon kautta saadulla ymmärryksellä luopumuksestamme Jumalasta ja hänen sanastaan, tien päässä meitä on vastassa Kristus, joka pelastaa, armahtaa ja siunaa meidät. Sillä hän on luvannut olla myös kirkkonsa parantaja, ruumiinsa pelastaja.

Rukoilkaamme Jumalalta Pyhän Hengen vaikuttamaa herätystä ja uskoa Jeesukseen. Silloin Herran Pyhää Ehtoollista todella tarvittäisiin ja sitä käytettäisiin oikein.

“Sassen kirjoituksessa yhdistyy syvälinen teologia raikkaaseen uskontodistukseen. Tämä erinomainen kirjanen johdattaa tottumattomankin lukijansa paitsi ehtoolliseen, myös koko luterilaisen sakramenttikäsityksen ytimeen.” seurakuntapastori **Pasi Palmu**

Artikkelin kirjoittaja on professori **Hermann Sasse**. Hän oli viime vuosisadan merkittävimpiä tunnustuksellisen luterilaisuuden tunnustajia ja opettajia. Hän teki elämäntyönsä Saksassa Erlangenin yliopistossa sekä myöhemmin Australian luterilaisen kirkon pappisseminaarin opettajana. Hänen syvälinen opetuksensa on edelleen mitä ajankohtaisinta.

Tämä vihko jatkaa Suomen Luther-säätiön Aamutähti-sarjaa, joka keskittyy uskonelämän peruskysymyksiin. Sarjan toimittajina ovat rovasti, teol.lis. **Simo Kiviranta** ja pastori **Juhana Pohjola**.

Suomen Luther-säätiö
Aamutähti
Nro 10.

ISBN 951-98519-9-2